

Hírek a külföldi élelmiszer-minőségsszabályozás eseményeiről

82/94 Hogyan nézhet szembe a Codex Bizottság a nemzetközi kereskedelem új kihívásaival?

A Codex Alimentarius Bizottság végrehajtó testülete június végén, Rómában tartott ülésén megvitatta az állat- és növényegészségügyi intézkedésekről, valamint a kereskedelem technikai korlátairól szóló GATT egyezmények kapcsán a szervezetre háruló új kötelezettségeket és feladatokat. Általános volt a vélemény, miszerint a Codexnek még nyitottabbnak kell lennie a nemzetközi élelmiszer-kereskedelemben felmerülő problémák iránt. Az új szabványok, irányelvek és ajánlások kidolgozása során fokozottan kell alkalmazni a kockázat-elemzési módszereket. Az új GATT megállapodásoknak az élelmiszerek forgalmazására gyakorolt hatásait mérlegelve, a konferencián a következő fontosabb ajánlások születtek:

- nagyobb célszerűségnek kell érvényesülnie a Codex-dokumentumok kidolgozása során a tudományos elemző módszerek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával;
- kiemelten kell kezelni azokat a Codex szabványokat és irányelveket, amelyek a kereskedelemre is hatást gyakorolnak;
- a Codex Titkárság helyezze előtérbe az információ-szolgáltatást és a felmerülő kereskedelmi jellegű problémák hatékony kezelését;
- a tudományos alapokra helyezés mellett a tagszervezetek számára jól áttekinthetővé kell tenni a Codex tevékenységét, különös tekintettel a döntéshozatal mechanizmusára.

Hasonló gondolatok fogalmazódnak meg a Codex Bizottság 1995. júniusában esedékes 21. konferenciájára kidolgozott alapelvekben is, külön hangsúlyozva az alábbiakat:

- az élelmiszer-szabványok kialakításakor a Codexnek a legmesszebbmenőkig figyelembe kell vennie a fogyasztóvédelmi szempontokat, valamint a tisztességes kereskedelmi gyakorlatot;
- a Codex céljainak megvalósításában kiemelkedően fontos szerep jut az élelmiszerek jelölésének.

(World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 18. oldal)

83/94 Ausztrália – Kiépítik a tengeri élelmiszerek szennyeződéseit figyelő országos hálózatot

A halak és egyéb vízi élőlények szennyezettségéről szóló, várhatóan 1995. január 1-én hatályba lépő EU-irányelvek számos problémát vetnek fel – jelentette ki David Cox, az Ausztrál Karantén és Ellenőrző Szolgálat (AQIS) feldolgozott élelmiszerekért felelős igazgatója. Az említett irányelvek inkább az ún. vízkultúrák termékekre, tehát a halastavak lakóira vonatkoznak, mintsem a nyílt vizeken fogott zsákmányra. Az AQIS egyébként jelenleg azon fáradozik, hogy kiépítse a tengeri eredetű ausztrál élelmiszerek szennyeződéseit

(nehézfémek, peszticidek) folyamatosan figyelő országos hálózatot. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 3-4. oldal)

84/94 London – Tízmillió font az élelmiszergazdaság támogatására

Gillian Shephard, mezőgazdasági miniszter június 15-én bejelentette, hogy a kormány a következő három évre új, 10 millió font értékű segélycsomagot ajánl fel az élelmiszer-marketing és az agrárgazdaság fejlesztésének előmozdítására. A miniszter asszony kiemelte, hogy hatékony marketing nélkül elképzelhetetlen az élelmiszergazdaság sikeres működése. A kormány tehát kész anyagi eszközökkel is hozzájárulni a brit élelmiszer-forgalmazók tevékenységének támogatásához és lehetőségeik kiszélesítéséhez. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 8-9. oldal)

85/94 USA – Szigorúbban ellenőrzik a baromfitermékek szennyezettségét

A Mezőgazdasági Minisztérium (USDA) által júliusban javasolt új baromfihús-ellenőrzési rendszer alap gondolata az ürülék-szennyeződéssel kapcsolatos ún. "zéró tolerancia". Ennek értelmében, ha a baromfifeldolgozó vonal bármely pontján ürüléktől eredő szennyeződést észlelnek, az adott terméket haladéktalanul kivonják a feldolgozási folyamatból, majd – a szennyezett részek kivágását követően – mikrobaölő oldattal végeznek lemosást, amit ismételt ellenőrzés zár le. Mike Espy mezőgazdasági miniszter szerint a "zéró tolerancia" elvének alkalmazása – melynek lényege a zsigerek eltávolítását követő, illetve a fagyasztást közvetlenül megelőző ismételt, szigorú ellenőrzés – nagymértékben hozzájárul a baromfi-készítmények biztonságos voltának javításához. Az új javaslat az ellenőrzések számának növelése mellett minden vágóhídon megköveteli a jóváhagyott mikrobaölő oldatokkal történő leöblítést is, de nem ír elő kötelező tesztvizsgálatokat a baktériumok esetleges jelenlétének kimutatására. Éppen ezen hiányosság miatt került a javaslat a fogyasztói csoportok ellenérveinek pergőtüzébe mondván, hogy a tervezett változtatások ellenére a kontroll végső soron továbbra is csak érzékszervi úton történik, holott az emberek egészségére a baktériumos fertőzés jelenti a legnagyobb veszélyt. Az USDA szakértői viszont már dolgoznak az új, rendkívül hatékony tesztek kifejlesztésén. A javaslat megvalósítása – amely a minisztérium becslése szerint mintegy 10 millió dollárjába kerül az iparnak – egy lépéssel közelebb visz a HACCP-rendszer (Veszélyelemzés a Kritikus Szabályozási Pontokon) teljes körű gyakorlati megvalósításához. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 21-22. oldal)

86/94 London – Jelentés az élelmiszer-higiéniai direktívákról

Az "Élelmiszer-szabályozás Deregulációs Tervének" 1993 szeptemberi nyilvánosságra hozatalával egyidejűleg a kormány elismerte, hogy az Egyesült Királyság élelmiszerekkel kapcsolatos jogi előírásai rendkívül komplex jellegűek, és az Egységes Európai Piac létrehozása nagymértékben befolyásolja azokat. Messzemenően szem előtt tartva az Egységes Piac kialakításának szükségességét, a Deregulációs Terv előírta az Európai Unió különféle élelmiszer-higiéniai irányelveinek felülvizsgálatát olyan szempontból, hogy mennyire lehetséges azokat ésszerűsíteni a legutóbb elfogadott Élelmiszer-higiéniai Direktívának megfelelően, fenntartva természetesen a

közegészségügyi garanciákat. Az említett vizsgálat első eredménye a Mezőgazdasági, Halászati és Élelmiszerügyi Minisztérium (MAFF) által kidolgozott, július 7-én megjelent "Az EK élelmiszer-higiéniai irányelveinek áttekintése" című kiadvány, amely felhívja a figyelmet a szóbanforgó direktívák alkalmazásával kapcsolatos problémákra, utalva azok lehetséges megoldására is. A munka megjelenését követő nyilvános vita célja a "deregulációs csomag" kidolgozásának elősegítése nem csak az Egyesült Királyság, hanem az egész Európai Unió vonatkozásában. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 8. oldal)

87/94 Buenos Aires – Az export fenntartása szigorú állategészségügyi intézkedéseket követel

Soha nem tulajdonítottak még Argentínában olyan nagy fontosságot az állategészségügy kérdésének, mint manapság. Ez a fokozott figyelem annak tulajdonítható, hogy az importőr országok – elsősorban az Egyesült Államok és az Európai Unió – igen szigorú kontrollt vezettek be. Az argentin Országos Állategészségügyi Szolgálat (SENASA) jelentést készül előterjeszteni az európai tudományos és állatorvosi szervezetek részére az 1990 óta tett azon intézkedésekről, amelyeket az ún. "őrült tehén" (Encefalitis Espongiforma Bovina) szimptóma kiirtása és újbóli behurcolása érdekében tettek. A SENASA igazgatója szerint ezeknek a szigorú intézkedéseknek köszönhető, hogy Argentína immár teljesen mentes az említett betegségtől. Az ország északkeleti tartományában június 7-én kötelező védőoltási kampányt kezdtek a Brucella abortus ellen, amely becslések szerint évente több mint 50 millió dollár veszteséget okoz a szarvasmarha ágazatban. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 3. oldal)

88/94 USA – Besugárzással az E. coli ellen!

A jelenlegi, elsősorban érzékszervi vizsgálatokon alapuló ellenőrzés nem biztosítja a húskészítményekkel szemben támasztott biztonsági követelmények maradéktalan teljesítését – állapítja meg egy független szakértői jelentés. Ezért olyan rendszer alkalmazására van szükség, amely tudományos alapokra támaszkodva végzi el a kockázati tényezők pontos értékelését. Az említett szakértői testület háromnapos konferenciáján elsősorban az E. coli 0157:H7, különösen virulens baktériumtörzs gyors elterjedését vitatták meg, mert az általa okozott megbetegedés könnyen társadalmi méretű problémává válhat. A fertőzések megelőzése érdekében a szakemberek a következő ajánlásokat fogadták el:

- a szövetségi kormány haladéktalanul kezdje meg a marhahús besugárzását, tekintettel arra, hogy a káros baktériumok elpusztítását lehetővé tevő alacsony sugárdózis nem befolyásolja a hús minőségét, és nem okoz egészségügyi problémákat sem;
- az orvosoknak a rutin székletvizsgálatok körébe fel kell venniük az E. coli 0157:H7 törzsszel kapcsolatos tesztek is;
- minden szövetségi államban készítsenek jelentést a fertőzés elterjedtségéről és dolgozzanak ki kutatási-ellenőrzési programokat;
- megfelelő felvilágosító munkára van szükség a farmokon, a vágóhidakon, valamint az élelmiszer-feldolgozó és szolgáltató

- helyeken, ahol elengedhetetlenül szükséges a HACCP-rendszer (Veszélyelemzés a Kritikus Szabályozási Pontokon) alkalmazása;
- a fogyasztókat is meg kell tanítani az élelmiszerek biztonságos kezelésére.

(World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 11-12. oldal)

89/94 USA – Önkéntességen alapul a nyers termékek tápértékének jelölése

Az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció (FDA) legutóbbi közleménye szerint legalább 1995 májusáig fenntartható a nyers zöldség-gyümölcs, valamint a hal tápérték-jelölésének önkéntessége. Az Élelmiszercímkézési és Táplálkozástudományi Törvény (NLEA) rendelkezései ugyanis lehetővé teszik a nyers termékek és a hal tápértéke feltüntetésének önkéntességét, amennyiben az élelmiszeripar részéről fennáll az "alapvető egyezőség". Ez konkrétan azt jelenti, hogy az élelmiszer elárúsító helyek jóval több, mint 70%-a eleget tesz a nyers zöldség és gyümölcs, valamint a hal tápérték-jelölésére vonatkozó irányelveknek, amelyek betartása így továbbra is önkéntes jellegű maradhat. Ugyanakkor az FDA javasolja az irányelvek kibővítését a zsírból, a telített zsírból, a koleszterinből, az emészthető rostból és a cukorból származó energia feltüntetésével. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 12. oldal)

90/94 Japán – Az almatermelők tiltakoznak az importtilalom feloldása ellen

Sok tárgyalás, késlekedés és ellenvetés után a Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium (MAFF) idén tavasszal kórokozóktól és kártevőktől mentesnek nyilvánította az amerikai almát, feltéve, hogy végrehajtják a szükséges karantén intézkedéseket. Ezzel szemben a japán almatermelők élénken tiltakoznak az importtilalom tervezett feloldása ellen, mondván, hogy nem csak a fogyasztók egészsége, hanem – közvetve, a felhasznált gombaölőszereken keresztül – a Föld ózonpajzsa is veszélybe kerül. A július elején tartott nyilvános meghallgatáson a japán szakemberek felvetették azt is, hogy az amerikai alma gyakran olyan üszöggel és almamollyal fertőzött, ami Japánban nem található, amellet potenciális veszélyt jelent az emberek egészségére. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 6-7. oldal)

91/94 Románia – A kormány minimálárat állapít meg bizonyos élelmiszerkészítmények behozatalára

A román kormány június 24-i döntése – miszerint bizonyos élelmiszerek vonatkozásában minimális importárakat állapít meg – várhatóan hozzájárul az érintett termékek fogyasztói árának emelkedéséhez. A döntés egyhangú elfogadásakor a kabinetet az a cél vezérelte, hogy megóvják a hazai termelőket a tisztességtelen versenytől. A minimális behozatali árak listájára olyan élelmiszerek is felkerültek, mint például a paradicsom, burgonya, búza, árpa, baromfi és napraforgó-étolaj. Amennyiben az importőr a megállapított minimálárnál olcsóbban vásárolja meg ezeket az árukat, a különbözetet köteles az állami költségvetés részére befizetni. Az így létrejövő pénzügyi alapot az állam a hazai termelők támogatására használja majd fel. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 8. oldal)

92/94 Hollandia – Szabadon forgalmazhatók ezentúl a vitamin-készítmények

A kapszulák, tabletták, porok és cseppek formájában megjelenő vitamin-készítmények ezután mentesülnek a holland Élelmiszer és Gyógyszer Törvény (Warenwet) 10. cikkelyének hatálya alól, amely megtiltja a hozzáadott vitaminokat tartalmazó élelmiszerek és italok forgalmazását. Az új előírások értelmében a vitaminkészítmények ezentúl szabadon értékesíthetők a piacon. Ez alól csak az A és a D vitamin jelent kivételt, melyek dózisaira 1,5 RDA (Ajánlott Napi Fogyasztás) felső határértéket állapítottak meg. A mentesítéssel kapcsolatos termelői követelmények 1995. április 15-én lépnek életbe. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 7. oldal)

93/94 London – Növekvő üdítőital-fogyasztás

Michael Jack, a Mezőgazdasági, Halászati és Élelmészügyi Minisztérium (MAFF) államminisztere örömmel nyugtázta, hogy az elmúlt hat év alatt Nagy-Britanniában 15%-kal növekedett az üdítőitalok fogyasztása. Ez a figyelemre méltó fejlődés az egész iparág versenyképességét, továbbá a hatékony innovációt és az ügyes marketing tevékenységet dicséri. Az államminiszter rámutatott: egyre nagyobb fogyasztói kereslet nyilvánul meg az egészséges, jó minőségű, cukormentes, természetes gyümölcslevet tartalmazó üdítőitalok iránt. (World food Regulation Review, 1994. augusztus, 9. oldal)

94/94 Oroszország – Nem illeti meg jogi védelem a "Smirnov" és a "Smirnoff" vodkaneveket

Egy – több mint három évig tartó – védjegyháború lezárásaként a ROSPATENT (az orosz szabadalmi hivatal) Fellebviteli Kamarája áprilisban úgy döntött, hogy – tekintettel a rendkívüli népszerűsége és elterjedtsége – sem a "Smirnov", sem pedig a "Smirnoff" vodkanév nem részesíthető jogi védelemben. (World Food Regulation Review, 1994. augusztus, 8. oldal)

95/94 EU – Be kell hozni a biotechnológiai K+F terén tapasztalható lemaradást

Az Európai Unió messze elmaradt a világ más részei mögött a genetikailag módosított mikroorganizmusok kutatása és fejlesztése terén – jelentette ki Arpad Somogyi, a Szövetségi Fogyasztóvédelmi és Állategészségügyi Intézet (Berlin, Németország) igazgatója augusztus 22-én az Amerikai Vegyész Társaság éves konferenciáján Washingtonban. Az előadó információi szerint az egész világon eddig 1500 genetikailag módosított szervezetet fejlesztettek ki, s ezen a számon belül Európa részesedése még a 300-at sem éri el. Ennek okát Arpad Somogyi abban jelölte meg, hogy a biotechnológia élelmiszer-előállításban való alkalmazásának törvényi szabályozása még "embrionális állapotban" van, mivel e téren számos nehézséggel kell megküzdeni. Így például senki sem tudja, hogyan viselkednek a módosított szervezetek új környezetben. A genetikailag módosított szervezeteket tartalmazó élelmiszerekkel kapcsolatos kérdéseket jelenleg szabályozó direktíva azonban – más jogi előírásokkal együtt – megfelelő keretet biztosít a kockázat minél előbbi felméréséhez. Mielőtt a genetikailag módosított készítmények forgalmazhatókká válnának a piacon, a termelőknek, illetve az importőröknek minden kétséget kizáróan igazolniuk kell, hogy azok semmilyen veszélyt nem

jelentenek a környezetre és az emberek egészségére. Tekintettel arra, hogy a direktívák nem rendelkeznek kötelező hatállyal, hanem csak a tagállamok nemzeti törvénykezésének kereteit jelölik ki, 1992-ben egy Tanácsi Rendelet kidolgozására tettek javaslatot. Ebben előírnák, hogy a genetikailag módosított termékek csak akkor hozhatók forgalomba, ha eleget tesznek bizonyos feltételeknek, jelölésük nem lehet félrevezető, nem különbözhetnek lényegesen a hasonló, helyettesíteni kívánt élelmiszerektől és fogyasztásuk táplálkozás-élettani szempontból nem lehet hátrányos. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 16. oldal)

96/94 London – Más elnevezést kell keresni a szójatej számára

Az Európai Unió Tejgazdasági Bizottsága június 16-i ülésén többségi szavazással úgy döntött, hogy a "sójatej" kifejezés használata sérti az 1989/87/EEC számú Tejtermék Jelölési Rendelet előírásait, így annak hagyományos elnevezésként történő további használata a jövőben nem megengedett. A szavazáson Írország tartózkodott, az Egyesült Királyság pedig ellenvéleményének adott hangot, mivel a szóbanforgó név használata egyáltalán nem zavarja vagy téveszti meg a fogyasztókat. A döntést kommentálva Michael Jack, a Mezőgazdasági, Halászati és Élelmézésügyi Minisztérium államminisztere kijelentette: eltökélt szándéka, hogy minimálisra csökkentse a névváltoztatásból eredő kellemetlenségeket. Egy átmeneti időszakra van szükség, amely alatt megbeszéléseken kell tisztázni a közkedvelt termék új elnevezését. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 6-7. oldal)

97/94 Kanada – Szaktanácsadás és egyéb szolgáltatások a terhes nők részére

A kormány július 26-án bejelentette, hogy az elkövetkező 4 éves időszakra 85 millió kanadai dollárt irányoz elő az alacsony jövedelmű terhes asszonyok számára történő segítségnyújtás céljaira. Az ún. Kanadai Prenatális Táplálkozási Program kiterjed a táplálkozás-élettani és az életmódbeli kérdésekkel összefüggő szaktanácsadásra, orvosi beutalókra és étrendi kiegészítők biztosítására. Diane Marleau egészségügyi miniszter úgy fogalmazott, hogy a program elsődleges célja a lehető legjobb esélyt biztosítani a legnagyobb kockázatnak kitett újszülöttek számára, mivel a terhesség alatti hiányos tápanyagellátás erősen hajlamosít az alacsony születési súlyra, ami viszont az újszülöttkori elhalálozások mintegy kétharmadáért felelős. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 3. oldal)

98/94 Oroszország – Nincs elegendő adat az élelmézésügyi helyzet tanulmányozásához

A Nemzetközi Élelmézésügyi Bizottság (CIN) április közepén megtartott ülésén áttekintette az Oroszország és a Független Államok Közössége élelmézésügyi helyzetét taglaló felmérések eredményeit és úgy találta, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet objektív képet kialakítani. A CIN szerint a jövőben a következő információra van szükség: társadalmi-gazdasági adatok, a piaci élelmiszerbiztonság, a vásárlóerő, a háztartások élelmiszerekkel való ellátottsága, biokémiai vizsgálatok, a napi élelmiszerfogyasztás alakulása, az angolkór, a golyva és a kreténizmus elterjedtsége, a gyermekek súlya és

testmagassága, valamint a speciális táplálkozási célokra szolgáló élelmiszerek elérhetősége. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 6. oldal)

99/94 London – Ülést tartott az Élelmiszer Tanácsadó Bizottság

Az Élelmiszer Tanácsadó Bizottság (FAC) július 14-i ülésén az alábbi témákkal foglalkozott:

1. Deregulációs javaslat az élelmiszerek összetételére vonatkozó néhány rendelkezéssel kapcsolatban.
2. A különleges táplálkozási célra szolgáló élelmiszerekről szóló EU-direktíva.
3. A lipáz enzimkészítmény használatának biztonságossága.
4. A hagyományos és a külföldi gyógyszerek egészségügyi kockázata.

A FAC következő ülését szeptemberben tartja. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 23. oldal)

100/94 Németország – Megadóztatják az egyszer használatos edényeket

Mérföldkőnek számít a Berlieni Szövetségi Közigazgatási Bíróság azon döntése, amely felhatalmazza a német városokat és törvényhatósági joggal felruházott községeket az eldobható edények és palackok megadóztatására. Ez az augusztus 19-én meghozott döntés – amely nem annyira az eldobható konténerek használatának visszaszorítására, mint inkább a szemét- és hulladékképződés korlátozására irányul – pontot tesz a két McDonald's étterem között immár két éve folyó peres ügy végére. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 4. oldal)

101/94 Japán – A mezőgazdasági lobby hajlik a rizs behozatalára

Érzékelve a külső nyomást, Japán legnagyobb agrárlobbyja azt fontolgatja, hogy áttörést hajt végre a rizsbehozatal terén. A Mezőgazdasági Szövetkezeti Egyesületek Országos Szövetsége (Zenno) néhány héten belül hivatalos állásfoglalást készül nyilvánosságra hozni a rizs importjáról. A témának különös időszerűséget kölcsönöz az Uruguay-i Kerekasztal megállapodás aláírása, melynek értelmében a következő évtől kezdődően Japánnak folyamatosan meg kell nyitnia zárt rizspiaccát. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 5. oldal)

102/94 USA – Kiterjeszthető-e a HACCP az egész élelmiszeriparra?

Az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció (FDA) azt fontolgatja, hogy az alacsony savtartalmú konzervekre és a tengeri eredetű termékekre vonatkozó biztonsági és felügyeleti előírásokat kiterjeszti valamennyi, saját hatáskörébe tartozó élelmiszer-iparágra. Az FDA számos kérdésre várja az érintettek észrevételeit, többek között arra, hogy vajon indokolt-e a HACCP-rendszer (Veszélyelemzés a Kritikus Szabályozási Pontokon) alkalmazását valamennyi élelmiszere kiterjeszteni. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 21. oldal)

103/94 USA – Vita a zsírtartalom jelöléséről

Az USDA Élelmiszerbiztonsági és Felügyeleti Szolgálat (FSIS) javaslatot tett közzé a marhahús és a hamburger készítmények zsírtartalmának százalékos jelöléséről. Tekintettel a beérkezett sok észrevételre az USDA úgy döntött,

hogy azok kiértékeléséig – meghatározatlan időtartamra – kiterjeszti a türelmi időt, ami alatt az élelmiszer-előállítók még a régi jelölési módot használhatják. (World Food Regulation Review, 1994 szeptember, 8-9. oldal)

A hírekben közöltek háttéranyagai a megadott számok alapján a KÉKI-ÉLMINFO-nál megrendelhetők.

HAZAI LAPSZEMLE

Összeállította: *Boross Ferenc*

Cserhalmi Zsuzsanna és Konstantin Katsaras: Szójafehérje-készítmények funkciós tulajdonságainak és mikroszerkezetének összehasonlító vizsgálata
Élelmezési Ipar **48** (1994) 10, 300-305

Lásztity Radomir, Örsi Ferenc, Kárpáti Mária, Tömösközi Sándor és Bajkai Tibor: Merre tart a gabonatermelés és -feldolgozás
Élelmezési Ipar **48** (1994) 10, 306-310

Biacs Péter: Változás az élelmiszer-lánc és a környezet kapcsolatában: az agrár felsőoktatás szerepe
Élelmezési Ipar **48** (1994) 10, 311

Cserhalmi Zsuzsanna és Czukor Bálint: Az extrudálás hatása a rizs egyes technofunkciós tulajdonságaira
Élelmezési Ipar **48** (1994) 11, 325-328

Aubrecht Erzsébet és Molnár Mihályné: A hajdina liszt prolamin tartalmának vizsgálata ELISA módszerrel
Élelmezési Ipar **48** (1994) 11, 332-334

Juhászné Román Mariann: *Lactobacillus brevis* hőpusztulása sörben, borban, gyümölcsleiben
Élelmezési Ipar **48** (1994) 11, 335-338

Várkonyi Gábor: A WHO arany szabályai az élelmiszerek biztonságos elkészítéséhez
Élelmezési Ipar **48** (1994) 11, 339-340

Erdész Sándor és Sós Józsefné: A minőségbiztosítás sajátosságai az élelmiszeriparban
Konzervújság (1994) 3, 81-83

Sohár Pálné: A „bioélelmiszerek” élelmezés-egészségügyi vonatkozásai
Konzervújság (1994) 3, 103-105